Honden in de Volgermeerpolder
Advies R&D ecologie en dierenwelzijn
CONCEPT oktober 2022

Voorstel
Aanpassen van het hondenlosloop-, restrictie- en verbodsgebied in de Volgermeerpolder.

Aanleiding
De Volgermeerpolder is een natuur- en recreatiegebied waar graag de hond wordt uitgelaten. Er is een zeer klein losloopgebied en een groter restrictiegebied waar de hond aan de lijn mag lopen buiten het broedseizoen en verboden is tijdens het broedseizoen. In de praktijk werkt het hondenbeleid hier echter niet goed, met als gevolg dat veel hondeneigenaren zich niet aan de regels houden en honden regelmatig loslopen op plekken waar ~~of op momenten wanneer~~ dit niet de bedoeling is. Ook komt het regelmatig voor dat honden al dan niet aan de lijn tijdens het broedseizoen in het restrictiegebied worden uitgelaten. Hiermee verstoren honden broedende volgens, andere dieren en planten wat leidt tot verstoring van het ecologisch waardevolle gebied.

Eén van de vier principes van de Groenvisie 2020-2050 is: de stad wordt natuurinclusief aangelegd en beheerd. Een van de aspecten van dit principe is dat hondenlosloopgebieden op locaties zijn waar het past om te zorgen dat ecologisch waardevolle gebieden er niet door worden verstoord. In september 2021 is het Kader Hondenlosloopgebieden vastgesteld. Een van de richtlijnen is het betrekken van een stadsecoloog wanneer een losloopgebied en een ecologisch kwetsbaar gebied bij elkaar liggen of overlappen. Hierbij is het advies van de stadsecoloog leidend.

De Volgermeer is in het Concept Beleidskader Hoofdgroenstructuur aangewezen als een van de natuurparken van de stad. Een natuurpark is een wild ogend groot park die voor Amsterdam zeldzame en beschermde planten en dieren bevatten. In de Volgermeerpolder wordt op dit moment de kwetsbare ecologie verstoord~~t~~ door loslopende honden en is het nodig om het hondenbeleid hier te herzien zodat én het losloopgebied beter functioneert én de ecologie minder verstoord wordt.

Bepaalde delen van de Volgermeer zijn ecologisch kwetsbaar terwijl andere gebieden minder kwetsbaar zijn en geschiktere vegetatie hebben voor honden. Met het beter aanwijzen van geschikte gebieden voor loslopende honden en deze ruimte te vergroten, kunnen zowel honden, wilde dieren en bezoekers beter genieten van de Volgermeerpolder.

Huidige situatie
In de Volgermeerpolder is een zeer klein gebied aangewezen als hondenlosloopgebied en een groter gebied aangewezen als restrictiegebied, zie figuur 1. Deze restrictie houdt in dat tijdens het een verbodsgebied is voor honden in het broedseizoen (15 maart tot 15 juli) en buiten het broedseizoen honden hier aan de lijn moeten.

De afgelopen jaren zijn er meerdere wensen naar voren gekomen om het hondenbeleid in het Volgermeer aan te passen. Sinds het begin is er nauw contact met het Burgerkomitee Volgermeer over de ontwikkelingen van het Volgermeer en

zijn er meerdere gesprekken gevoerd over mogelijkheden rondom een gewenste balans tussen honden en de natuur.

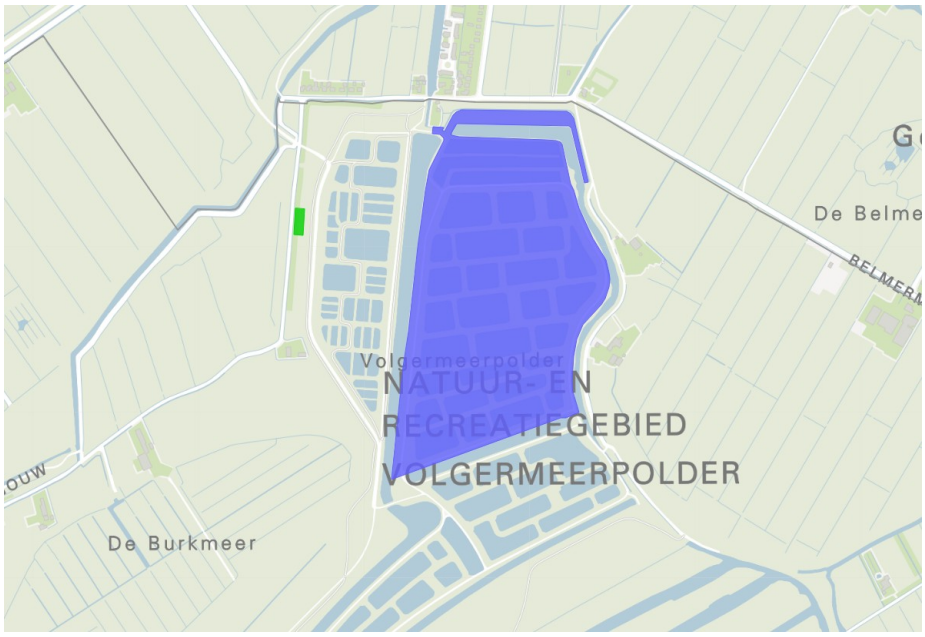

Figuur 1 Huidige situatie van hondenlosloop en restrictiegebied in de Volgermeerpolder op maps.amsterdam.nl/honden. Groen: hondenlosloopgebied. Blauw: restrictiegebied, waarbij het een verbodsgebied is voor honden tussen 15 maart tot 15 juli, en aan de lijn moeten tussen 15 juli en 14 maart. Op de overige locaties geldt een aanlijnplicht.

Overwegingen

1. De Volgermeerpolder is een bijzonder natuurgebied met een grote potentie voor watervogels en rietvogels. Het meest kwetsbare gebied zijn de natte delen bestaande uit watergangen, sawa's en rietstroken en de koeienweide. Het grootste deel daarvan bevindt zich ten oosten van de centrale watergang. Ook ten westen van de watergang bevinden zich 16 sawa's (gebied 2);
2. De ecologische potente wordt niet helemaal waargemaakt door verstoring door honden. De verstoring is nog groter omdat hondenbezitters zich vaak niet aan de beperkingen houden. Honden zijn vaak niet aangelijnd en ook komen er honden in het restrictiegebied tijdens het broedseizoen. Vogels worden daardoor opgejaagd en komen niet tot broeden;
3. De Volgermeerpolder voorziet in een duidelijke recreatiebehoefte. Ook voor hondeneigenaren is het een aantrekkelijk gebied. Bij de hondeneigenaren is een duidelijke behoefte aan een aanzienlijk losloopgebied waar honden over een grotere afstand kunnen rennen;
4. Het huidige losloopgebied is ~~te~~ klein en onaantrekkelijk en wordt daardoor nauwelijks gebruikt;
5. Daardoor is er geen draagvlak bij hondeneigenaren om hun hond gedurende de wandeling aan de lijn te houden en zich aan andere restricties te houden;
6. Daarnaast zijn er ook veel recreanten zonder honden. Zij worden soms lastig gevallen door loslopende honden. Vogelliefhebbers storen zich aan de verstoring door honden;

7. Toezicht en handhaving in het gebied is lastig omdat het gebied groot en heel open is;
8. De bepalingen en indeling moeten daarom éénduidig en duidelijk en logisch zijn;
9. We willen zo min mogelijk hekken en borden in het gebied om het open karakter te behouden en vanwege de (onderhouds)kosten.

Scenario's

Dit leidt tot scenario's waarbij:

1. **Het losloopgebied flink wordt vergroot** om honden de ruimte te geven;
2. **De te beschermen gebieden beter worden beschermd;**

Hieronder zijn scenario's benoemd waarbij het eerste scenario de maximale ruimte aan de hond geeft en het laatste scenario de maximale bescherming voor de natuur biedt. ~~Het restrictiegebied wordt vergroot en wordt begrensd door de centrale watergang~~

Scenario 1 (maximale ruimte voor de hond)
Het hele gebied ten westen van de centrale watergang dus inclusief de natte delen wordt losloopgebied, het restrictiegebied blijft wat het is.

Voordelen:

- **Maximale ruimte voor honden**;
- **Bestaande situatie gelegaliseerd;**

Nadelen

- **Geen aanvullende bescherming natuur;**
- **Geen veilige wandelomgeving;**

Scenario 2
Als scenario 1, maar het restrictiegebied ten oosten van de centrale watergang wordt uitgebreid zodat het geldt voor het hele gebied voorbij de stapstenen;

Voordelen;

- **Veel ruimte** voor (loslopende) honden
- **B**etere bescherming natuur door groter gebied en logischer afscheiding

Nadelen

- **Westelijke sawa's vogelvrij**
- **Geen veilige wandelomgeving en geen veilig fietspad aan westkant voor niet hondenbezitter**

Scenario 2b~~3~~

Als scenario 2, maar het gebied wordt het hele jaarrond beschermd;

Voordeel:

- **Biedt betere bescherming voor natuur (broedseizoen is niet** zo afgebakend en niet allesbepalend) en meer duidelijkheid

Scenario 34
Honden mogen loslopen in deelgebied 1, maar moeten aan de lijn in deelgebied 2 en zuidpunt.
(waarbij nog de keus gemaakt moet worden of er hekken moeten worden geplaatst en of de dan op de sawadijken komen of langs het fietspad

Voordelen

- **Nog steeds een aantrekkelijk en veel groter losloopgebied voor honden;**
- **Er is voor wandelaars** zonder honden en fietsers een veilige route van noord naar zuid;;
- **Enige bescherming voor natuur ook aan westkant;**

Nadeel

- **Hekken en borden nodig om losloopgebied en aanlijngebied af te scheiden;**
- **Dan gelden op de Volgermeerpolder 3 regimes: losloop, aanlijn en verbod. Kan lastig zijn uit te leggen**

Vraag:

- **Wat doen we met het westelijk fietspad**

Scenario 4 (aanvullende bescherming natuur)~~5~~
In deelgebied 2 en de koeienweide mogen in het broedseizoen geen honden komen

Voordelen;

- **Honden hebben nog steeds een groot losloopgebied;**
- **Betere** bescherming natuur in westelijke sawa's en koeienweide

Nadelen:

- **Het wordt nu wel heel ingewikkeld voor argeloze wandelaars met honden;**
- **Hekken en borden nodig;**

Scenario 5 maximale bescherming natuur
Als scenario 4, maar het natte gebied ten oosten van de centrale watergang wordt ontoegankelijk voor het publiek

Voordelen

- **Dit biedt duidelijkheid en maximale bescherming voor de natuur**;

Nadelen

- **Grote beperkingen voor goedwillende recreanten**

~~**Scenario 1.b**~~

~~**Als scenario 1a, maar nu wordt het gebied ten oosten van de centrale watergang het hele jaar door verboden voor honden.** Dit schept meer duidelijkheid en betere bescherming voor vogels. Handhaving is makkelijker en het oostelijk deel komt niet in de looproute van hondenuitlaters.~~

~~**Scenario 2** (Maximale bescherming vogels)~~

~~**Het hele gebied ten westen van de centrale watergang,** én de sawa's ten oosten~~

Voorstel
Gebied 1: hondenlosloopgebied hele jaar door
Gebied 2: honden aan de lijn bepaalde periode + hondenverbod tijdens broedseizoen
Gebied 3: hondenverbod verbod hele jaar

Gebied 1
Dit gedeelde ligt tussen de bomensingel en het fiets/voetpad in. In dit gebied is er geen kwetsbare natuur en zijn er geen broedende vogels. Bezoekers zoals vogelaars en wandelaars zijn minder aanwezig in dit gebied, waardoor zij ook minder overlast kunnen ervaren.

Gebied 2
Gebied 2 ligt ingesloten tussen twee fietspaden. Dit gebied daar broeden wel vogels die verstoord zullen worden door de loslopende honden.

Gebied 3
Huidig restrictiegebied aanwijzen als verbodsgebied voor honden. Dit is het ecologische kerngebied van de Volgermeer. Om de natuurwaarde maximaal te borgen is het wenselijk dat honden hier niet kunnen komen en de natuur hier niet kunnen verstoren.

Het ecologisch kerngebied is merendeel omsloten met natuurlijk barrières zoals sloten. Bij de verbindingen (in-/uitgangen) van dit kerngebied dienen bestaande hekwerken herstelt te worden en is het wenselijk om rasters aan te brengen. Deze rasters houden honden tegen en zijn geen blokkade voor vrijlevende dieren in het gebied.

Optie: behoud van huidige richtlijn: honden aan de lijn buiten broedseizoen en verboden tijdens broedseizoen.

Nodige maatregelen

- Hekjes tussen gebied 1 en 2
- Hek tussen gebied 2 en 3
- Vervanging van hondenbebording
- Plaatsen van bankje en afvalbak in losloopgedeelte

Voor deze aanpassingen is budget nodig.